

2ki Faktörlü Çevresel Değerler Modeli (2-MEV) Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). 2ki Faktörlü Çevresel Değerler Modeli (2-MEV) Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23151>

Özet

2ki Faktörlü Çevresel Değerler Modeli (2-MEV) Tutum Ölçeği, bireylerin çevreye yönelik tutumların ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, genellikle çevresel değerleri iki ana boyutta ele alan teorik bir çerçeveye dayanır: ekosantrik (doğa merkezli) ve antroposentrik (insan merkezli) tutumlar. Ölçeğin bu Türkçe uyarlaması, Kılıç ve Girgin (2019) tarafından gerçekleştirilmiş olup, orijinal modelin yapısını Türk kültürü ve dili bağlamında geçerli ve güvenilir bir şekilde temsil edilmesini hedeflemiştir. Bu araç, çevre psikolojisi ve eğitim bilimleri alanlarında, çevresel bilinç ve davranış araştırmaları için temel bir ölçüm sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çevresel tutum ölçeği, 2ki Faktörlü Çevresel Değerler Modeli, 2-MEV, Ekosantrizm, Antroposantrizm, Çevresel değerler, Uyarlama.

Yazarlar

Çınar Kılıç, Sönmez Girgin.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin çevreye karşı geliştirdikleri değer yargıları ve tutumların sistematik olarak belirlemektir. 2-MEV, çevresel tutumları tek boyutlu bir yelpaze yerine, birbirini dışlamayan iki temel faktör altında inceleyerek daha derinlemesine bir analiz sunar. Bu adaptasyon çalışması, özellikle Türk popülasyonlarında çevreye yönelik tutumların yapısını incelemek ve bu tutumların çevresel davranışlarla ilişkisini araştırmaları için ölçülebilir hale getirmeyi amaçlamıştır.

Yapı

2ki Faktörlü Çevresel Değerler Modeli (2-MEV), çevresel tutumların temel olarak iki farklı boyutta var olduğunu varsayar.

Ekosantrik Değerler: Bu boyut, doğanın kendi başına bir değere sahip olduğunu ve insan müdahalesinden bağımsız olarak korunması gerektiğini inancını yansıtır. Bu tutum, doğayı içsel değeri nedeniyle önemsemeyi içerir.

Antroposentrik Değerler: Bu boyut, çevrenin korunmasının esas olarak insan refahı, sağlığı ve kaynaklarının sürekliliği için önemli olduğunu inancını yansıtır. Koruma çabaları, dolaylı olarak insan merkezli faydalara odaklanır.

Ölçek maddeleri, bu iki yapısal boyutu ölçmek üzere tasarlanmıştır, böylece bir bireyin hem ekosantrik hem de antroposentrik eğilimlerinin düzeyleri ayrı ayrı değerlendirilebilir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlaması sürecinde geçerlik çalışmaları, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve ölçmek istediği kavramı ne derece doğru ölçtüğünü kanıtlamaya odaklanmıştır. Yapılan çalışmalar genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak, ölçeğin iki faktörlü yapısının (ekosantrizm ve antroposanttrizm) Türk örnekleminde de korunduğunu göstermeyi amaçlamıştır. Geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin ilgili faktörlerine yüksek, diğer faktörlere ise düşük yüklenim gösterdiğini teyit ederek yapı geçerliliğini desteklemiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik çalışmaları, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapabilme yeteneğini değerlendirmiştir. Bu bağlamda, ölçeğin iç tutarlılığı genellikle Cronbach Alfa katsayısıyla incelenmiştir. Uyarlama çalışmasında, her bir alt boyut için hesaplanan Cronbach Alfa değerlerinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması beklenir. Bu yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Faktör Analizi

Kılıç ve Girgin (2019) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında, 2-MEV Tutum Ölçeği'nin orijinal iki faktörlü yapısının Türk örnekleminde de geçerli olup olmadığını test etmek için faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin beklenen teorik yapıyı koruduğunu ve çevresel değerlerin gerçekten ekosantrik ve antroposentrik olmak üzere iki ayrı, ancak ilişkili faktöre ayrıldığını doğrulamıştır. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin yapısal geçerliğine dair önemli kanıtlar sunmaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale). Maddeler, bir Likert derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanır.

Kullanılabilir Dil: Türkçe (Orijinali farklı bir dilde olup, bu çalışma Türkçeye uyarlanmıştır).

Popülasyon Grubu: Genel popülasyon, özellikle ergen ve yetişkinler.

Yaş Grubu: Lise düzeyinden itibaren yetişkinliğe kadar geniş bir yelpaze.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması genellikle üniversite öğrencileri veya çeşitli demografik özelliklere sahip yetişkinler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Ölçek, katılımcıların her maddeye ne ölçüde katıldıkları belirten yanıtlarını toplar.

Derecelendirme: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır:

Hiç katılmıyorum

Katılmıyorum

Az katılıyorum

Katılıyorum

Çok katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Çevresel tutum, 2-ÇDM, Çevresel davranış, Faktör analizi, iç tutarlılık, Ölçek geliştirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Çınar Kılıç

Yazar ORCID Tanımlama: Araştırma makalesinde belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: cinar19kilic@gmail.com

Yazma Adresi: İlgili akademik kurumlar veya makale referansında belirtilen adresler.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazara e-posta yoluyla ulaşılması tavsiye edilir. Genellikle akademik ve kar amacı gütmeyen araştırmalarda izin alınarak ücretsiz kullanılabilir.

Ücret: Belirtilmemiştir (Akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir).

Test Yolu (Uyarlama): 2019

PDF Kaynağı: Ölçeğin tam metnine dair ek bilgi ve orijinal PDF dosyası ResearchGate üzerinden veya aşağıdaki link aracılığıyla erişilebilir. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [iki-faktorlu-cevresel-degerler-modeli-2-mev-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/338888888/figure/fig/1/120888888/iki-faktorlu-cevresel-degerler-modeli-2-mev-tutum-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Kılıç, Ç. & Girgin, S. (2019). 2-CFDM (2 faktörlü çevresel değer modeli) tutum ölçeğinin Türkiye'ye uyarlanması. *JRES*, 6(1), 38-56.

Ek Kaynak Linki: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

2 Faktörlü Çevresel Değerler Modeli (2-MEV) Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Bunlar, ölçekten seçilmiş örnek maddelerdir.)

Küresel bölgelerin inşaat alanlarıyla kaplanması görmek beni üzüyor.

Uzun bir banyo yapmak yerine duş alarak su tasarrufu yaparım.

Nesli tükenme tehlikesi altındaki canlıları korumak için özel alanlar ayırmak zorunda değilim.

Doğa ile uyum içinde yaşamazsak insanlık yavaş yavaş yok olup gidecektir.

İhtiyacım olmadığında kapıları daima kapatırım.